



حجت‌الاسلام والمسلمین مهدی نیلی‌پور، متولد اصفهان، پژوهش‌گر متعهد و محقق آثار معلم شهید مطهری است که پس از عروج ملکوتی استاد، ثابته رسالتی که احساس می‌کرد، با تألیف و نوشته‌های متعدد، در صدد نشر افکار و اندیشه‌های ناب آن شهید بزرگوار برآمده است. وی به‌عنوان مبلغ نمونه در قم، مدیر بنیاد فرهنگی حضرت موعود، قائم‌مقام اسبق بنیاد فرهنگی حضرت موعود در تهران، مسؤول و مشاور حوزه علمیه اصفهان و عضو شورای فرهنگی استان اصفهان مشغول به فعالیت بوده است و هم‌اکنون نیز یکی از اعضای هیأت‌مدیره هلال احمر استان اصفهان، مشاور مرکز تحقیقات تخت فولاد اصفهان، مدیر مسؤول ماهنامه یلدا (ویژه خردسالان با محوریت مهدویت) می‌باشد؛ ضمن آن که به کار تألیف و نگارش نیز هم‌چنان ادامه می‌دهد. تکراراً و اندیشه‌های متعددی که جوانان و به‌ویژه دانشگاهیان را از جوانب مختلف و در لعابی پرطمطراق و فریبنده از روشن‌فکری و فرهیختگی در حصار و تنگنای خود قرار داده، ایشان را وادار کرده است تا در کنار فعالیت‌های فرهنگی-دینی، به بررسی آثار استاد شهید مرتضی مطهری بپردازد. لذا بر آن شدیم تا در این راستا از زبان حجت‌الاسلام نیلی‌پور به بررسی کتاب «صراط اندیشه» که پر مینمای دو مسیر پیشنهادهای ایشان با توجه به چندین سؤال تحقیق و پژوهش در خصوص آثار استاد شهید مرتضی مطهری، تجربه مطالعاتی، تماس با دانشجویان و طلاب در خصوص مطالعه کتب شهید مطهری است، بپردازیم.

سیری در کتاب «صراط اندیشه» نوشته حجت‌الاسلام والمسلمین مهدی نیلی‌پور

آثار شهید مطهری مبنای فکری نظام جمهوری اسلامی

جناب استاد نیلی پور، چه ضرورتی داشت تا شما با وجود مشغله و حجم سنگین مسؤولیت‌هایتان، کتابی با موضوع سیر پیشنهادی برای مطالعه کتب شهید مطهری را تألیف کنید؟

به طور قطع، گرایش جوانان مستعد و خداجو به اسلام، تشیع و انقلاب اسلامی، نیازمند ایجاد یک نوع تعمیق مفاهیم و درک ارزش‌های مقدس اسلام است؛ چیزی که پشتوانه محکمی برای فرهنگ، عقیده و آرمان‌های جوانان به حساب آید. آن چه امروز خیلی ضروری و مهم به نظر می‌رسد، گسترش بخش علمی و فرهنگ غنی اسلامی در نسل جوان و ارائه متدها و روش‌هایی است که پرورش فکری و هدایت اخلاقی نوشکفته جوانان را به عهده گیرد؛ به عبارت دیگر، نسل انقلابی ما برای عمل کردن و آشنایی و حفظ مثنی ایدئولوژی رهبر کبیر انقلاب، نیازمند یک پشتوانه فلسفی دینی و اخلاقی است تا منات و استقامت در راه راست و درست را بیاموزد و چهره و رنگ اسلامی انقلاب، همیشه محفوظ بماند. شهید مطهری از جمله اندیشمندان و علمایی بود که برای ترویج عقاید و مطالب اسلامی، فعالانه تلاش می‌کرد. از ایشان نوشته‌ها و خطابه‌های زیادی به‌جا مانده که بیان‌گر حجم بالای فعالیت و تلاش آن شهید بزرگوار است. حدود ۷۰ کتاب، ۱۰۰۰ نوار که ۷۰۰ نوار آن، بنا به گفته آقای علی مطهری فرزند استاد، مربوط به مسائل اخلاقی، اعتقادی، قرآنی و مابقی آن‌ها دروس حوزه است. حقیقتاً من به حکم وظیفه برای پاسخ‌دادن به این نیاز، اقدام به طرح پیشنهادی سیر مطالعه برای آن شهید ارجمند کردم و این کتاب سیر پیشنهادی هم با توجه به چندین سال تجربه مطالعاتی و تماس با دانشجویان و طلاب تهیه شده است. افتخار می‌کنم که خداوند این توفیق را به بنده عنایت کرده‌است.

این سیر پیشنهادی را با چه اهدافی تهیه کردید؟ به عبارت دیگر، وقتی این کتاب را می‌خوانیم، با توجه به دستورالعمل شما باید چه فاکتورهایی را به عنوان هدف مطالعه در نظر بگیریم؟

البته صراط اندیشه، شامل دو سیر پیشنهادی است؛ اما در کل، این دو سیر، اهداف واحدی را دنبال می‌کند که می‌توانیم آن‌ها را به شش دسته تقسیم‌بندی کنیم ۱- اداء دین نسبت به مقام برجسته استاد شهید مطهری با بهره‌جویی از آثار ایشان، ۲- انتقال تجربه شخصی خود به نسل جوان جهت آشنایی بیشتر با نوشته‌های استاد مطهری، ۳- ایجاد یک رقابت سالم برای ارائه سیرهای مطالعاتی در حوزه‌های دیگر، ۴- تشویق نسل جوان، به خصوص دانشجویان، به مطالعه و بازبینی آثار شهید مطهری با توجه به توصیه‌های مؤکد امام راحل و مقام معظم رهبری، ۵- ایجاد سهولت برای علاقه‌مندان به مطالعه کتب شهید مطهری، ۶- تقویت فرهنگ مطالعه با گرایش به آثار ارزشمند استاد مطهری. به طور کلی در این کتاب به تبیین نیاز به استاد فکری در زندگی با توجه به آثار شاخص و به‌جای‌مانده از شهید مطهری پرداخته‌ام.

بنا به اظهارات شما، «صراط اندیشه» شامل دو سیر است، که براساس مشخصات و مختصات خاصی تنظیم شده است. می‌توانید درباره این دو سیر پیشنهادی توضیحات بیش‌تری بدهید؟

تنظیم دو سیر پیشنهادی مطالعاتی، پس از مطالعه اجمالی چندین سیر مطالعاتی دیگر محقق شده است؛ به همین خاطر تلاش کرده‌ایم از ابتدا تا انتهای سیر و در هر مرحله، ابتدا آثار ساده و قابل فهم و سپس مطالب علمی‌تر و سنگین‌تر را تنظیم کنیم؛ زیرا در بسیاری مواقع، برخی در ابتدای کار، به دلیل انتخاب یک اثر سنگین و دشوار استاد، دچار نوعی سرخوردگی و خستگی از مطالعه شده‌اند و کتاب‌های پرنغز شهید مطهری را برای همیشه کنار گذاشته‌اند. لذا، مباحث توحیدی را، گرچه به جهت تقدم بر سایر موضوعات ارجحیت دارند، بعد از مباحث نبوت قرار داده‌ایم. در یک مرحله مقدماتی و اولیه، سیر مطالعاتی را با معرفی چندین کتاب در خصوص آشنایی با زندگی، مبارزات، استادان و شاگردان ایشان آغاز کرده‌ایم؛ زیرا آشنایی با شخصیت علمی و سیره عملی شهید مطهری، زمینه‌گرایش به مطالعه آثارشان را فراهم می‌کند. قسمت اول کتاب با عنوان «علم و دانش»، خواننده را با کلیه توصیه‌های استاد در کتاب‌ها و سخنانش آشنا می‌کند، که در کل می‌تواند انگیزه‌ای قوی برای کارهای علمی و پژوهشی باشد. از طرفی برای مطالعه آثار استاد مطهری باید دقت و تمرکز بیش‌تری مبذول شود تا زمینه یک گردش علمی در آثارشان به وجود آید. این مرحله با عنوان رشد و آگاهی، دارای ۲۶ قطعه مباحث اساسی است. در مراحل بعدی، به تدریج به مسائل مهم‌تری پرداخته شده است. از این‌رو، مباحث تحت عنوان رشد و آگاهی با مباحث سیاسی و تربیتی و اخلاقی را به عنوان مباحثی در مراحل اولیه آورده‌ایم. البته نوشته‌ها و سخن‌رانی‌های استاد مربوط به نیازهای جامعه و نسل جوان هستند و مواردی چون مقابله با دنیاگرایی، رعایت حجاب جهت تبیین فلسفه حجاب، خدمات متقابل اسلام و ایران برای مقابله با ملی‌گرایی افراطی و اسلام‌زدایی و... را هم شامل شده است. از آن‌جایی که مطالعه سیر پیشنهادی اول مستلزم دسترسی به همه آثار و کتاب‌های استاد مطهری است و البته چنین امکانی هم برای همه مقدور نیست، سیر پیشنهادی دوم را بر مبنای کتاب‌های ساده به مشکل و با توجه به سطح‌بندی صورت گرفته انجام داده‌ایم. البته در پایان کتاب هم تمهیدنامه‌ای تنظیم شده است تا مربیان و مدرسان و یا خود افراد برای نظم‌بخشیدن به مطالعات خود در این حیطه از آن استفاده کنند، که با این روش امیدوارم میل و رغبت به خواندن و پی‌گیری آثار شهید مطهری بیش‌تر شود.

با توجه به این که کتاب شما با عنوان سیر مطالعاتی تنظیم شده است، آیا مخاطب برای مطالعه کتاب‌های استاد شهید به صورت سیستماتیک و حضوری، نیازی به استفاده از محضر استاد دارد و یا خودش می‌تواند به تنهایی مسائل را دنبال کند؟

استاد شهید در کتاب‌های خود آورده و آن‌ها را تبیین و رفع کرده است، در اذهان شبهه‌افکنی کند؟

به‌طور کلی استادی که بخواهد سیر مطالعاتی آثار آن شهید را تدریس کند و آموزش دهد، باید به کمال واقعی رسیده باشد. من در کتاب صراط اندیشه به تفصیل به این موضوع پرداخته‌ام. مثلاً فردی که قصد دارد به‌عنوان استاد فعالیت کند، باید واجد پنج ویژگی باشد که شامل: اشتغال دایم و همیشگی به بحث و درس، مذاکرات علمی، تصفیه رفتارهای عملی، توکل به خداوند و اهل سؤال بودن برای فهم بیشتر مطالب علمی است. خود شهید مطهری برای رسیدن به کمال از محضر استادانی برجسته چون حضرت امام خمینی^(ره) و حضرت آیت‌الله طباطبایی بهره جست و همیشه رابطه خود با امام را ارحل را مانند مولوی به شمس تشبیه می‌کرد. این همان استاد شایسته‌ای است که منجر به ارتقاء و تکامل می‌شود و باید در انتخاب آن دقت کرد.

به نظر جناب عالی، با توجه به پیشرفت‌های فراوانی که علم، چه در بعد عملی و چه در بعد نظری، طی این چند دهه داشته است، مطالعه کتاب‌ها و آثار شهید مطهری واقعاً در این دوره چه ضرورتی دارد که این قدر نسبت به آن تأکید و سفارش می‌شود؟ حتی مقام معظم رهبری هم آن‌ها را به‌خصوص برای جوانان توصیه می‌کنند؛ با توجه به این واقعیت که خیلی از این دست‌نوشته‌ها و خطابه‌ها متعلق به قبل از پیروزی انقلاب اسلامی است، یعنی دورانی که با زمان ما بسیار متفاوت است. امام خمینی^(ره)، معمار کبیر انقلاب اسلامی، که خودشان از استادان برجسته و خاص شهید مطهری بودند، در مورد ایشان فرمودند: «خدا را شکر که آن چه از این استاد باقی مانده است با محتوای غنی، خود مربی و معلم است.» که جای همه شبهات را پر می‌کند. اما داشتن یک جهان‌بینی و بینشی کاملاً منطقی و غنی برای مجموعه معارف اسلامی، امری لازم و ضروری است. اگر بخواهیم در زمره افرادی قرار بگیریم که تمام استعدادها و لیاقت‌های خود را شناخته‌اند و هر یک را به‌جا و به‌موقع خود به کار می‌گیرند و هیچ‌گاه از دین خسته و دل‌زده نمی‌شوند، باید دارای فکری سلیم و آشنا با معانی پرنفاز اعتقادی و اخلاقی باشیم. این مقدمه‌ای بر رشد و تعالی و عدم انحراف عقیدتی و تکیه‌گاهی برای عمل به فرامین الهی و پیش‌درآمدی است بر این که ما در مسیر ترویج و نشر دین و احکام اسلام قرار بگیریم. شهید مطهری از جمله شخصیت‌هایی بود که به مسائل دینی می‌پرداخت، چنان‌چه در کتاب «امدادهای غیبی» به علل دین‌گریزی به‌طور مبسوط اشاره کرده است. لذا آثار نوشتاری و بیانی شهید مطهری در ایجاد یک نظام فکری و ساختار ذهنی قوی، مطمئن، کاملاً اسلامی، منطقی و پویا به مخاطب کمک می‌کند.

۱- جامعیت: شهید مطهری اندیشمندی بود که جامعیت و تعادل معقول و منطقی در کلیه آثارش مشهود است. او فلسفه و منطق را در حد اجتهاد می‌دانست و به غیر از مسائل کلی اسلامی، از وقایع روز و افکار بیگانگان آگاهی زیادی داشت و در همه امور، تعادل و تعقل را به کار می‌برد.

۲- آشنایی با اساس نظام جمهوری اسلامی: هر انقلابی برای تداوم و پویندگی، نیاز به پشتوانه عظیم فکری دارد. شهید مطهری هم به‌عنوان یک مبنای فکری و ایدئولوژیست نظام جمهوری اسلامی قلمداد می‌شد که با خلق آثار عمیق و ژرف خود توانست به این مهم جامه عمل بپوشاند؛ به‌خصوص در التقاط‌زایی از تفکرات ناب اسلامی. مقام معظم رهبری می‌فرمایند: «اگر ایشان می‌بودند، یک کلیدی از گنجینه‌های فرهنگ اسلامی بودند و می‌توانستند سیاست‌گذار و خط‌دهنده و مسؤول بخش‌های عظیمی از فرهنگ اسلامی جامعه باشند...» و در جایی دیگر می‌فرمایند: «آثار شهید مطهری، مبنای فکری نظام جمهوری اسلامی ایران است.»

۳- صحیح و سالم بودن آثار و هم‌چنین شخصیت استاد مطهری: چه‌بسا افرادی هستند که خوب می‌نویسند و بیان خوبی دارند، ولی به لحاظ روحی سالم نیستند. تربیت در خانواده‌ای مذهبی، بهره‌بردن از محضر استادان اسلام‌شناس و شناخته‌شده‌ای

خیر، اصلاً این‌طور نیست. ما در هر صورت برای مطالعه چنین کتاب‌هایی نیاز به یک استاد داریم. خداوند در قرآن، در خصوص داستان حضرت موسی^(ع) و خضر نبی^(ع) در سوره کهف می‌فرماید: «پس یافتند آن دو بنده‌ای از بندگان ما را که عنایت کرده بودیم از رحمت خود به او، و تعلیمات کافی از نزد خود به او دادیم.» یعنی حتی حضرت موسی^(ع) هم پس از برخورد با انسانی که شایسته استادی است، به آن فرد مراجعه می‌کند. در کتاب «آداب تعلیم و تعلم در اسلام» که ترجمه کتاب مثنی‌المزید از شهید ثانی است و دکتر محمدباقر حجتی آن را ترجمه کرده است، توضیحات مفصّلی در خصوص این آیه و لزوم تعلیم افراد به‌وسیله استاد مطرح شده است؛ به‌گونه‌ای که ایشان فقط در خصوص این آیه، دوازده نکته تربیتی سودمند به ما ارائه می‌دهد. این قضیه بیان‌گر یک حقیقت است و آن این‌که هر انسان موسی‌منش و موسوی‌روش باید در پی خضری باشد و از او اجازه یادگیری و تبعیت علمی و عملی بخواهد. این قاعده اساسی و کلی برای هر انسان کامل و بیداری جاری است. و هم‌چنین آیه ۷ سوره انبیاء که در آن ذکر می‌شود: «پرسید از اهل دانش اگر مطلبی را نمی‌دانید»، مؤید آن است که از نظر نقلی و قرآنی، هر گونه تربیتی که به کمال انسان و ژرف‌نگری در دین منجر شود، نیازمند به استادی تواناست. همین‌طور از منظر عقلی نیز مسائلی چون به‌فعلیت رسیدن استعداد، نظم و استمرار بخشیدن به



از نظر نقلی و قرآنی، هر گونه تربیتی که به کمال انسان و ژرف‌نگری در دین منجر شود، نیازمند به استادی تواناست

موقعیت‌ها و استعدادهای خود، جلوگیری از لغزش‌ها، اطمینان داشتن به هدف، کمک برای رفع مشکلات، رسیدن به تخصص و سرعت نمردهی فعالیت‌ها، بدون برخورداری از استاد میسر و ممکن نیست. ما در هر صورت برای پیشرفت و تعالی در مسائل عقیدتی، نیازمند استاد و معلم هستیم. خود شهید مطهری هم در کتاب «امدادهای غیبی» به این نکته متذکر می‌شود که انسان نیازمند رهبری است.

با این تفصیل، چطور می‌توانیم برای مطالعه کتاب‌های شهید مطهری، فردی اصلح و مناسب را به‌عنوان استاد در تبیین و آموزش این آثار انتخاب کنیم؛ زیرا هستیم افرادی که به تدریس این کتاب‌ها مشغول هستند و بعضاً شایستگی لازم برای این کار را ندارند و با تفسیر به رأی خود، این آثار را آن‌گونه که می‌خواهند، تعبیر می‌کنند. حتی ممکن است عده‌ای را نیز به انحراف فکری و عقیدتی بکشانند و نسبت به شکایاتی که

چون امام خمینی^(ع)، آیت‌الله بروجردی، آیت‌الله طباطبایی، تأییدات علما بر نوشته‌ها و آثار ایشان به‌خصوص حضرت امام خمینی^(ع)، تنوع و گستردگی دشمنان فکری ایشان و در مقابل، مقبولیت آثار و نوشته‌های شهید نزد مؤمنان و انقلابیون بیان‌گر سلامت آثار ایشان است که هنوز با گذر زمان، تازگی و طراوت خود را از دست نداده است.

۴- خصوصیات و ویژگی‌های شخصیتی شهیدمطهری: بعد از شهادت جان‌سوز ایشان امام راحل به مناسبت دومین سالگرد شهادت استاد فرمودند: «سال‌روز شهادت شهیدی مطهر است که در عمر کوتاه خود، اثرات جاویدی به یادگار گذاشت که پرتوی از وجدان بیدار و روح سرشار از عشق به مکتب بود. او با قلمی روان و فکری توانا در تحلیل مسائل اسلامی و توضیح حقایق فلسفی با زبان مردم و بی‌قلق و اضطراب به تعلیم و تربیت جامعه پرداخت...»

۵- عدد آثار کتبی و شفاهی: با وجود عمر کوتاه، بسیار می‌نوشت و بسیار منبر و سخن‌رانی‌های آموزنده داشت. به‌طور کلی اگر شما یک دوره آثار استاد شهید مرتضی مطهری را مطالعه کنید، دقیقاً به این ضرورت می‌رسید که دوباره به آن رجوع کنید؛ در صورتی که برخی نویسندگان یا گویندگانی هستند که نه تنها روح سلامت را به انسان القاء نمی‌کنند، بلکه زمینه‌های انحراف فکری و عقیدتی را هم در مخاطب ایجاد می‌کنند.

شما سال‌ها در خصوص آثار بیانی و نوشتاری آن شهید بزرگوار مجدانه کار کرده‌اید و هم‌اکنون نیز تقریباً به‌نوعی راه آن شهید را در تبیین فرهنگی افکار عمومی به‌ویژه در زمینه شناخت امام زمان^(ع) ادامه می‌دهید. اگر امکان دارد مختصری از ویژگی‌های آن شهید برای ما بازگو کنید.

در خصوص آن شهید عزیز، گفتنی‌ها زیاد است، اما بگذارید از یک بعد دیگر به این قضیه نگاه کنیم. به‌طور کلی یکی از راه‌های شناخت شخصیت‌ها، شناخت دشمنان آنان است. اگر شما دشمن فرد یا گروهی را بشناسید، بهتر می‌توانید بر ابعاد وجودی و جنبه‌های شخصیتی فرد مورد نظر دست پیدا کنید. به‌دلیل آن که شهیدمطهری، اسلام‌شناسی کامل و آگاه بود، دشمنان ایشان عمدتاً افرادی بی‌دین و کج‌اندیش در مسائل اسلامی بودند که تحمل تفکرات سالم دینی مطهری را نداشتند. در بیانیه گروه منحرف فرقان پس از ترور ناجوان‌مردانه شهید مطهری، دلایل محکومیت ایشان چنین آمده است که: «همکاری با رژیم طاغوتی و تلاش برای انزوای مجاهدین راستین و تحریف حقایق، مفسد فی‌الارض، همکاری با رژیم ضد توحیدی فعلی و عضویت در شورای به‌اصطلاح انقلاب اسلامی، بدعت‌گذاری در دین و جعل اصطلاح دروغین ماتریالیسم...» و اینک هم در جامعه، بیمار دلان مخالف اسلام، هم‌چنان با آثار او مخالفت می‌کنند و حتی برخی می‌گویند باید آثار مطهری را به تاریخ سپرد.

باز خورد کتاب «صراط اندیشه» را به‌خصوص در میان جوانان چگونه دیدید؟

خدا را شکر، کتاب با استقبال خوبی از سوی جوانان مواجه شد و تیراژ نزدیک به سی هزار نسخه تا حدودی نشان‌گر این قضیه بود. **شما عنوان کرده‌اید که کتاب‌های شهید مطهری را باید از ساده به مشکل تقسیم‌بندی کرد. تا درک و فهم آن برای مبتدیان، سهل‌تر و روان‌تر انجام پذیرد. به نظر تان سخت‌ترین اثر شهید مطهری که در سیر مطالعاتی شما قرار دارد و باید در آخر مطالعه شود، کدام است و بر چه اساس آن را ثقیل می‌دانید؟**

اگر نگاهی به کتاب سیر مطالعاتی در خصوص آثار استاد مرتضی مطهری بیندازید، به این مسئله پی‌می‌برید که در آثار استاد، هم کتاب‌های آسان‌فهم وجود دارد مثل «تعلیم و تربیت در اسلام» و هم کتاب‌های سنگین فلسفی و علمی‌تر که درک مفاهیم آن‌ها دشوار است و در مرحله آخر جای می‌گیرند، مانند «فلسفه تاریخ». که برای درک و فهم آن لازم است از استاد و راهنما کمک بگیرید. لذا اگر یک جوان علاقه‌مند و کنجکاو، در ابتدا با مطالعه کتاب‌های سنگین استاد



شروع کند، به‌دلیل حجم بالای مطالب، زود خسته و دل‌زده می‌شود و ممکن است در میانه راه کتاب را کنار بگذارد؛ به همین خاطر باید به دست‌بندی آثار توجه بیش‌تری داشت. اگر جوانی از کتاب‌های ساده شروع کند، فکرش هم نسبت به موضوع بیش‌تر باز می‌شود و طبیعتاً برای ادامه مطالعه رغبت پیدا می‌کند. در واقع هدف من از تألیف این کتاب بر همین اساس استوار بوده است.

خاطره‌ای از شهید مطهری نقل کنید.

من فقط شاگرد ایشان بودم و حشر و نشر چندانی با استاد نداشتم؛ با این حال، تمام زندگی شهید برای من آموزنده و خاطره‌انگیز است. پیام سوم حضرت امام خمینی^(ع) که در مورد شهید مطهری دادند مبنی بر این‌که ایشان معلم و استاد هستند، من را تحت تأثیر قرار داد و نقطه‌عطفی بود تا فعالیت‌هایم را به این مسیر سوق دهم و روی آثار قلمی و زبانی استاد بیش‌تر دقت داشته باشم و کار کنم. البته این برای من افتخار بزرگی است که توانسته‌ام در این زمینه وارد شوم؛ زیرا تفکرات و رهنمودهای شهید بزرگوار مطهری، برای همه ما ارزش حیاتی دارد و باید بدان پرداخت.

با توجه به اهمیت آثار استاد شهید مطهری، شما برای نسل حاضر که اصلاً این شهید را درک نکرده‌اند و نمی‌شناسند، چه توصیه‌ای دارید؟

امام راحل^(ع) در مورد شهیدمطهری فرمودند: «خدا را شکر که آن چه از این استاد شهید باقی است با محتوای غنی خود مربی و معلم است.» لذا با توجه به این قضیه، من به جوانان و نوجوانان عزیز توصیه می‌کنم که از آثار ارزشمند استاد غافل نشوند و حتی اگر هم می‌توانند برای توفیق در این کار خطیر نذر کنند و چنین کاری را برای خود واجب و ضروری بدانند؛ زیرا به این واسطه، بار آگاهی و شناخت‌شان بالا می‌رود. جوانان می‌توانند هسته‌های دو، سه نفری و حتی بیش‌تر در دانشگاه‌ها و مساجد تشکیل دهند و میثاق ببندد تا بتوانند روی این آثار به‌طور جدی کار کنند، به‌خصوص در این دورانی که هجمه زیادی علیه دین اسلام واقع شده است. در مورد کتاب‌های مشکل، برای این‌که دچار کج‌فهمی و خطا نشوند، در این مسیر از استادانی آگاه و مطلع استفاده کنند تا مطالب را برای‌شان باز کنند. در حقیقت اگر جوانان و دانشجویان با کتاب‌های استاد مطهری آشنا شوند، به‌تدریج فکر و دیدشان باز می‌شود و نسبت به مسائل پیرامون داناتر و آگاه‌تر می‌شوند و به‌راحتی فریب دشمنان داخلی و خارجی را نمی‌خورند. ■

اگر جوانان و دانشجویان با کتاب‌های استاد مطهری آشنا شوند، به‌تدریج فکر و دیدشان باز می‌شود و نسبت به مسائل پیرامون داناتر و آگاه‌تر می‌شوند و به‌راحتی فریب دشمنان داخلی و خارجی را نمی‌خورند